

Nadarjeni glasbeniki so lahko tudi osebe z motnjo v duševnem razvoju

Za prizadevanja so člani orkestra Tétrás Lyre in njihova dirigentka Isabelle Herlin prejeli številna priznanja. © Tétrás Lyre

Francoski orkester Tétrás Lyre iz Chambéryja in Godbeno društvo rudarjev Idrija sicer ločujejo jezik, življenjsko okolje in več kot 800 kilometrov, kmalu pa bosta prvič nastopila na skupnem koncertu, ki bo 7. septembra 2012 v okviru Alpskega tedna v švicarskem Poschiavu. Javnosti se bo predstavilo okoli 90 nadarjenih glasbenikov, med katerimi so nekateri zelo mladi, nastopili pa bodo tudi posamezniki z motnjo v duševnem razvoju.

Chambéry v Franciji in Idrija v Sloveniji imata skupno dvoje: mesti sta prejeli naziv Alpsko mesto leta in od takrat dalje tudi sodelujeta v mednarodnem društvu z enakim imenom. V obeh mestih pa delujeta tudi prav posebna orkestra, Tétrás Lyre v Chambéryju in rudarski pihalni orkester v Idriji, ki bosta 7. septembra 2012 v švicarskem kraju Poschiavo prvič nastopila skupaj. Premierni nastop bo za glasbenike poseben

izziv, saj ti živijo 800 km oddaljeni drug od drugega, vsak na drugem koncu alpskega loka, govorijo različna jezika in izhajajo iz povsem različnih okoliščin.

Tétrás Lyre: glasba premaga invalidnost

V orkestru Tétrás Lyre igra 41 glasbenikov, starih med 15 in 59 leti, od tega 34 z motnjo v duševnem razvoju. Nekateri ne znajo brati not, številni so bili rojeni z Downovim sindromom. Skupno igranje v orkestru in obiskovanje glasbene šole sta bistvenega pomena za njihovo vključitev v družbo kot tudi za urjenje spomina, razvijanje socialnih kompetenc in krepitev njihove samostojnosti. Orkester Tétrás Lyre ima vaje trikrat na teden in igra okoli 60 skladb klasične glasbe, jazza in filmske glasbe. Vsako leto ima deset nastopov v Savoiji, vedno znova pa prejema tudi vabila za nastope na različnih prireditvah v Franciji in tujini. Z glasbeniki iz Chambéryja in okolice je leta 2006 nastopil tudi mednarodno priznani pianist Francois-René Duchâble. Za prizadevanja za socialno vključevanje oseb z motnjami v duševnem razvoju so člani orkestra Tétrás Lyre in njihova dirigentka Isabelle Herlin prejeli številna priznanja, med drugim tudi nagrado Prix départemental des Victoires de l'accessibilité.

Godbeno društvo rudarjev Idrije - eden najstarejših pihalnih orkestrov v Evropi

V Idriji, mestu v slovenskem alpskem predgorju, so do konca osemdesetih let prejšnjega stoletja 500 let kopali živo srebro. To je bil drugi največji rudnik živega srebra na svetu in je danes vpisan na seznam Unescove svetovne dediščine. Rudarski pihalni orkester, ki je ena najstarejših godb v širšem evropskem prostoru, izvira še iz časov rudarjenja in je danes priča živahnemu kulturnemu in družabnemu življenju v Idriji. Godbeno društvo šteje 55 članov in članic, kar dve tretjini jih je mlajših od 26 let, najmlajši glasbenik ima komaj 13 let. Orkester je prejel številne nagrade, leta 2003 tudi zlato plaketo kot najboljši slovenski pihalni orkester. Umetniški vodja idrijskih godbenikov je Domen Prezelj, ki je za skupni koncert v Poschiavu napisal skladbo s slovenskimi tradicionalnimi melodijami.

Poschiavo: prvi skupni nastop in praižvedba

Isabelle Herlin in Domen Prezelj sta se prvič sestala marca letos v Idriji. Skupni jezik je bila glasba, saj Isabelle govori francosko in nemško, Domen pa poleg slovenščine angleško. Ideja o skupnem koncertu je nastala prejšnje leto na srečanju predstavnikov alpskih mest leta. Marca sta orkestra začela vaditi, predelovati partiture in prilagajati glasbo svojim predstavam in potrebam. Prva skupna vaja bo 6. septembra v kraju Brusio v dolini Val Poschiavo. Koncert bosta izmenoma dirigirala oba dirigenta, kar bo poseben izziv predvsem za glasbenike z motnjo v duševnem razvoju. Na sporedu bodo skladbe iz repertoarja obeh orkestrov, igrali pa bodo tudi navečje uspešnice skupine Queen, tradicionalne pesmi iz Slovenije in francoske melodije.

Koncert je omogočilo društvo Alpsko mesto leta ob podpori Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA) in je del projekta young@lpweek, ki ga med drugimi podpirajo regija Val Poschiavo, program EU Mladi v akciji, Migros Kulturprozent, Urad za promocijo kulture Graubünden in švicarski Zvezni urad za prostorski razvoj (ARE).

Oktober 2012

AR't Herisau že desetič zapored: projekt o appenzelski umetnosti in otrok društva Alpsko mesto leta

Umetniški objekt, ki je nastal v okviru platforme AR't Herisau: Istoimensko društvo spodbuja delovanje domačih umetniških ustvarjalcev in tako širi vodilno idejo mreže alpskih mest.

Od 31. oktobra dalje je na ogled razstava Potovanje skozi čas, na kateri društvo AR't Herisau predstavlja appenzelsko umetnost v zadnjem desetletju. Pobuda za umetniški razstaveni projekt, ki letos praznuje svojo desetletnico, izhaja iz podelitve naziva Alpsko mesto leta 2003 švicarskemu mestu Herisau.

Herisau je bil leta 2003 izbran za alpsko mesto leta. Žirija je s svojo odločitvijo želela pozornost javnosti preusmeriti na "pozabljena" alpska mesta, saj je, kot je zapisala, namen projekta Alpsko mesto leta osupniti, iritirati, celo provocirati ter odpraviti običajne miselne sheme in ustvariti prostor za nekaj novega in svežega.

V tem smislu je tudi potekala prva razstava društva AR't Herisau. Platforma AR't Herisau je danes pomembno stičišče appenzelske umetnosti in tamkajšnjih umetniških ustvarjalcev. Istoimensko društvo spodbuja domače umetnike in tako širi vodilno idejo mreže alpskih mest - zaradi medregionalnega učinka, ki ga ima AR't Herisau, se lahko regije med seboj povezujejo še intenzivneje, poleg tega pa želi pobuda pokazati, kaj lahko prebivalci ustvarijo z lastno vključenostjo in kako lahko pri tem dejavno oblikujejo kulturo sobivanja.

Na jubilejni razstavi Potovanje skozi čas se javnosti predstavlja dvajset umetnikov in umetnic, vsak z dvema prispevkoma: z delom, ki je nastalo v letu ustanovitve društva AR't Herisau, in izbranim aktualnim delom. Gre za povezave in večplastnost nekega potovanja skozi čas, obenem pa tudi za omejenost ustaljenih navad in razhajanje z njimi.

Viri in več informacij na: www.art-herisau.ch (de), www.alpskomesto.org/sl/alpska-mesta/208